

Tampereen kaupungin lausunto Kansallisarkiston päätösluonnoksesta Julkishallinnon pysyvästi säilytettävien asiakirjojen säilytysmuoto ja analogisen säilytysmuodon kulttuurihistoriallinen arvo

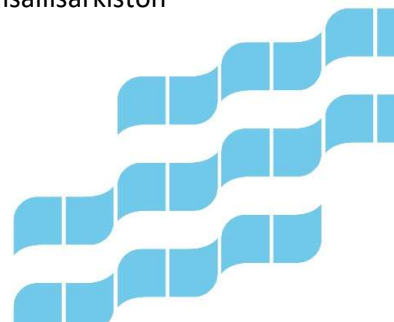
Yleiset huomiot ja mahdolliset kehittämissuositukset asiakirjaan Julkishallinnon pysyvästi säilytettävien asiakirjojen säilytysmuoto ja analogisen säilytysmuodon kulttuurihistoriallinen arvo.

Päätösluonnoksen pyrkimys mahdollistaa pysyvästi säilytettävien asiakirjojen arkistointi mahdollisimman kattavasti yksinomaan sähköisessä muodossa, on erittäin kannatettava.

Yleiset huomiot ja mahdolliset kehittämissuositukset kulttuurihistoriallisen arvon arviointiin liittyen.

Hallinnollisen työn keventyminen siltä osin, että seulontaesityksiä ei erikseen tarvitse valmistella, tarkastaa ja hyväksyä, on erittäin hyvä asia. Toimijoiden vällän lisääminen säilytysmuotoa koskeissa ratkaisuissa lisää kuitenkin riskiä sille, osataanko kulttuurihistoriallisesti arvokas aineisto aina tunnistaa oikein ilman, että Kansallisarkisto on prosessissaan hyväksynyt toimijan esittelemät perustelut.

Päätösesityksessä viitataan siihen, että valtionhallinnon toimijoilla on kulttuurihistoriallisesti arvokasta aineistoa analogisessa muodossa enää vähän. Kuntapuolella tilanne on toinen ja tällä puolella on myös paljon pieniä organisaatioita, joilla ei välttämättä ole käytössään arviointiin tarvittavaa asiantuntijaresurssia. On erittäin hyvä, että toimijoilta vaaditaan edelleen kulttuurihistoriallisen arvon arvioinnin dokumentointia. Työssä on toki apuna Kansallisarkiston

antama Arvonmääritys- ja seulptapoliitiikan (KA/12247/07.01.01.03.00/2019) erillisliite 20.11.2020 Kansallisarkiston arvottamisen kategoriat ja kriteerit analogisten asiakirjojen säilytysmuodosta päättämislle, mutta asiakirja voisi sisältää esimerkkitapauksia myös kuntapuolen aineistosta. Näin helpotettaisiin kriittistä määrittästyötä.

Yleiset huomiot ja mahdolliset kehittämisehdotukset digitoitavien asiakirjojen sähköiseen muotoon muuttamisen vaatimuksista.

On hyvä, että päätösluonnoksessa on huomioitu aikaisemmin annetun suosituksen ja vuoden 2016 ohjeen mukaisesti tehtyjen digitoitien osalta mahdollisuus analogisten ilmentymien hävittämiseen ilman seulptaesityksen tekemistä. Tämä kuitenkin tarkoittaa samaan aikaan sitä, että julkishallinnon arkistoitava, digitoitu, aineisto ei täytä yhtenäisiä kriteerejä ja voi aiheuttaa haasteita Kansallisarkistoon siirrettäessä. Lisäksi päätösluonnoksessa todetaan digitoitujen aineistojen osalta: "Näiden analogisten ilmentymien digitoinnin jälkeinen hävittäminen tai korvaaminen olemassa olevilla vastaavilla digitaalisilla asiakirjatiedoilla on mahdollista, jos asiakirjalla ei ole toimijan oman arvion mukaan kulttuurihistoriallista arvoa, ja kun sähköisten asiakirjojen todistusvoimaisuus on varmistettu Kansallisarkiston digitoitivaatimusten perusteella tässä päätöksessä ja perustelumuietiossa osoitetulla tavalla." Kuten aikaisemminkin todettu, asia sinällään on erittäin kannatettava, mutta tekstistä ei käy riittävässä määrin ilmi, että pelkkä Kansallisarkiston ohjeiden mukainen digitointi ei välttämättä tuota prosessien käyttöön sopivia digitaalisia kappaleita, vaan ne pitää tuottaa erikseen.

